

BISERICA ȘI ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA ȘI ȘCOALA“

Eaș banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Memento!

(1/2) Primul moment și ultimul scop al educațiunii și instrucțiunii în școlile noastre confesionale, este conservarea și dezvoltarea sentimentului național și religios, dezvoltarea cultului pentru biserica noastră națională și pentru românismul nostru, de care ne este legată biserica și caracterul ei.

Acest măreț scop l-au avut în vedere și fericii noștri înaintași, cari au organizat școlile noastre teologice-pedagogice.

Contând cu împrejurările și înțelegând că tinerimea, care vine la institutele teologice, în mare parte își face pregătirile gimnaziale-liceale în școlile străine, în cât nu are cunoștințele necesare de limbă și literatură română, s'a instituit catedra de limba și literatură română, la institutele noastre teologice.

Ceea-ce viitorul preot nu a putut să învețe, nu a avut de unde să învețe în copilărie, despre neamul său: cel-ce ca copil de școală nu s'a putut adăpa la răcoritorul isvor al productelor literare ale neamului românesc, — are să primească, în timpul avântului sufletesc al tineretului idealist, instrucție din studiul limbei și literaturii române, în cursul teologic.

Față cu această întocmire, în temeiul acestei întocmiri, am avea dreptul să ne așteptăm, ca în casa fie-cărui preot și învățator, dar mai ales în casa preotului, să găsim o bibliotecă din care să nu lipsească produsele mai de seamă ale literaturii românești, — pentru folosul său a familiei sale, pentru mângăierea sufletului și pentru a-și îndeplini o dorită morală.

Ce e drept, am găsit preoți și învățatori, cari se țin în curentul evoluției intelectuale românești. Dar sunt puțini. Cei mulți se espun atrofieri intelectuale și printr'aceasta decăderii morale...

E însă mai dureros, că se ivește și a treia categorie, între slugiitori altarului: Închinători duhului străin!

Nu unul, ci mai multe casuri recente am văzut, unde tineri preoți, abea sfințiți, de-odată cu intrarea în parochia ortodoxă română, și-au comandat »Pallas Lekszikon«, — care costă peste 300 cor.

Ce-i trebuie unui preot român dela sate »Pallas«? Și dacă tocmai îi trebuie o enciclopedie, de ce nu ia *Enciclopedia Română*, — cu mult mai ieftină și cu mult mai bogată în raportul materialului privitor la Români!

Cartile de literatură română, chiar și cele bune, recomandate de critica publicistică, autorii pot să le vândă, cu kilogramul, — căci preotului român îi trebuie »Pallas«.

În fața acestor fel de stări de lucruri, cum rămâne cu lupta pentru conservarea și dezvoltarea caracterului nostru individual.

Ce fel de campioni ai neamului și bisericii noastre naționale avem?

Socotesc, că concludsiile și le va putea trage din cele de mai sus binevoitorul cetitor al acestor șiruri.

Nu mai am de adăogat decât o rugăciune: Fă Doamne, ca tinerimea să înțeleagă rostul așezămintelor făcute de înaintași, să se pătrundă de duhul care pe aceia i-a îndemnat, să ne lase moștenirea ce avem și să devină vrednică de moși și strămoși, în dragoste, jertfă și cult pentru biserica noastră națională și poporul cu ale lui po-doabe sufletesti, intru care ea viază!

Școala modernă.

Omenirea cultă de azi e în curat cu școala școlii populare. În genere e cunoscut, că scopul final al învățământului elementar e: de a da patriei cetățeni buni, bisericii credincioși adevărați și societății oameni de valoare.

De vom analiza noțiunea, »om de valoare,« vom constata, că zicând aceste vorbe zicem foarte mult. Am putea înțelege sub noțiunea »om de valoare« toate calitățile și însușirile bune, ce trebuiesc observate la un adevărat om; căci care om nu posedă calitățile unui adevărat om, nu se poate nici presupune de a-și fi însușit cândva vre-o cultură educativă.

Și cine e vina, că cultura educativă lipsește celor ce es din școala poporală? Așa afirm eu, că în mare parte școala e cauza.

Am esperiat, că învățătorii noștri în genere sunt diligenți, dar de vom căuta la rezultatele produse în școlile lor, vom vedea, că acelea difer.

Mai ales cu ocaziunea examenelor se poate constata diferența întră 2 școale. Dacă două școale d. e. au învățători asemenea de diligenți, și totuși rezultatele examenelor divergează: oare ce e cauza? După cum se poate constata tot în examene nimic nu e cauza, decât metoda de predare al învățătorului.

Dacă tuturor ne e cunoscut, că: »Învățătorul e școala«, atunci foarte greșesc acei învățători, cari nu se silesc de a-și însuși un metod corespunzător școlii moderne.

Cu ocaziunea examenelor am esperiat, că întrebările date ori ce erau, numai întrebări pedagogice nu, ear răspunsurile de două sau mai multe înțeleșuri. Și nici nu se pot aștepta răspunsuri bune, unde întrebările nu sunt bune. Metodul, sârmanul metod, în unele locuri, numai metod nu se poate numi. Se poate vedea aceasta și la examene.

Dnpă răspunsul dat unei întrebări se ivesc niște întrebări, cari dintrodată rup nexul dintre respunsul de mai nainte. Nu e vorbă, trebuie să se rupă, dar treptat. În examen întrebările și răspunsurile trebuie să fie de așa natură, ca unul să easă din celalait.

În cele mai multe școli se pune mare pond numai pe cunoștințe, adeca așa, că copilul știe câte toate; dar dacă prin întrebări pedagogice vom căuta, că celea ce le reproduc școlarii, oare atins-au corzile inimii, contribuit-au acestea și la cultivarea inimii și nobilitarea sentimentelor? Cu durere vom constata, că aceasta parte, și totodată cea mai însămnată a instrucțiunii, lipsește. Ce e aci cauza? Nesuferitul mehanism, pe care școala modernă l-a abandonat.

În examena se observă aceasta la zicerea rugăciunilor, la istorioarele biblice, la istorisiri în genere etc. Am auzit în mai multe școale în loc de »Atotștiitorul« zicând »aștiitiitorul,« în loc de »sobornicească«, »sobrobicească.« Oare cum nu țâțâesc urechile celui cel ascultă mai adeseori? De unde provine și aceasta, dacă nu din mehanism. Acestea apoi tradează pe învățător,

că el nu-și bate capul cu un metod logic, ci copilul, sub impresia fricei de pedeapsă, memorizează, ca să știe da din gură vorbe întocmai ca un papagal. Acestea apoi, să nu cugetăm că au atins corsile inimii; n'au cultivat inima, n'au nobilitat sensurile, adecă partea educativă a instrucțiunii a fost pusă la o parte pentru alte timpuri.

Scopul școlii populare, nu e de a crește papagali și păsări țâțitoare, ci e ca să crească oameni.

Am mai observat, că unii învățători, prin mehanism, voesc să producă mult; dar când faci cu elevul o analiză logică, răspunsul e nula. Întrebat fiind învățătorul, că de ce s'a estins și la teme de acelea, de cari elevul nu avea lipsă în viață? Răspunsul a fost, că și acestea contribuiesc la agerimea minții, căci doar e scris, că scopul învățământului e material și formal.

După părerea mea, scopul formal al învățământului ar trebui mai întâi aplicat numai între marginile temelor, ce-i obvin în viața practică; ceea ce o înțeleg așa, că propunând o temă, a ceea o analizez cu elevii din toate punctele de vedere, și o tratez cu elevii până când m'am convins, că o înțeleg și o știu preda cât numai se poate de logic. Acesta este scopul formal, a ceea e agerimea minții; ear nu mulțimea expresiilor eronate și fără înțeles.

Din toate celea zise putem conchide că un învățător, care voeste să stea într'o școală bună, trebuie să cunoască scopul educațiunii și apoi a și însuși un metod corespunzător, cu care să poată ajunge la scop.

Sunt învățători, cari au absolvat pedagogiul în timpurile mai de mult, pe când doar nu se cunoașteau metodele cele mai acomodate. Și mai ales, dacă omul nu mai ceteste și nu se ocupă cu literatura pedagogică, apoi numai se trezește, că pe lângă toată diligența, nu poate face aceea ce voeste.

E regretabil, că noi nu avem o foaie pedagogică, care mult ar ajuta învățătorimeii. Ori cum ar fi consult de a căuta remediul, ar fi consult de a căuta mijloace pentru însușirea metodelor corespunzătoare; și după a mea modestă părere ar fi bine, ca în lunile de vară să se înființeze cursuri metodice, la cari să ia parte acei învățători, cărora le sunt mai puțin cunoscute metodele, ce acum se folosesc. — În aceste cursuri să se pună mai mare pond pe predarea practică, decât pe teorie, adecă numai în arătarea de aplicarea metodelor.

Să ne silim — până nu e târziu, — ca școala noastră să fie peste tot școală modernă.

N a d a b, Iunie 1904.

Dimitrie Boariu,
învățător.

Discursul festiv,

rostit de d-l **Dr. Dimitrie Onciul** la serbarea centenarului IV, dela moartea lui Ștefan cel Mare.

*Inalt Preasfințite Stăpâne,
Serenissime Domnule President al Țării,
Domnilor și Doamnelor,
Români și Creștini!*

O voce dincolo de mormânt, dela poetul Dumbravei Roșie, pătrunde aci și zice:

„Erou plin de lumină, el e merit în lume,
„Pe secolul ce-l vede să sape al său nume
„Și să răspândă raze pe secolii viitori.
„Fință de-o natură gigantică, divină,
„El e de-acei la cari istoria se 'nchină.“

Istoria se închină eroului care, însuflețit de geniul nemuririi, din scânteia sa divină, a dat nouă viață și lumină unui timp întreg și unui întreg popor. Istoria se închină eroului acum patru secolii trecut la nemurire, a cărui amintire o sărbătorim astăzi; eroul slăvit al vechei Moldove, al neamului român, al Creștinătății: Ștefan cel Mare.

Țara toată, și împreună cu dânsa, întreaga Românie sărbătorește amintirea lui, prăznuind al patrulea centenar al vieții lui celei dincolo de mormânt. Și de la un capăt la altul al țării lui, pe care el cu mândrie o numea „poarta Creștinătății“, din înălțimile celor 44 de mănăstiri și biserici ce el a ridicat spre lauda lui Dumnezeu pentru biruințele sale, răsună tânguitor cântarea de slavă a clopotelor, unită cu cântarea întregii Biserici ortodoxe-române, chemând sufletele românești la credință și virtute, care putere de viață dă și fapte mari îndeplinește. Este spre a preamări pe un erou al Țării, erou al Neamului, erou al Istoriei.

În complexitatea multiplă de cauze și efecte din care se desvâlește istoria omenirii, manifestarea popoarelor active în istorie este determinată esențial de mediul înconjurător ce-l dă așezarea geografică, de împrejurările timpului, de însușirile rasei și de acțiunea personalităților istorice. Din această complexitate se înalță întot-de-una, ca munții giganti de-asupra câmpielor, marile personalități istorice, prin acțiunea lor hotărâtoare în viața popoarelor.

Între personalitățile, cari astfel au determinat istoria și viața poporului român, în condițiunile date prin așezarea geografică a țării, prin împrejurările timpului și prin însușirile de rasă ale poporului, strălucește mai pe sus măreața imagine a lui Ștefan cel Mare, domnul Moldovei dela 14 Aprilie 1457 până la 2 Iulie 1504. Aproape jumătate de secol, în cea mai lungă domnie ce a fost dată țării lui, el a dominat scena istoriei române, răspândind gloria armelor românești și lauda numelui român în cele patru părți ale lumii. „Toate gurile te numesc și toți într'un gând preamult te laudă,“ îi scrie papa Sixt IV. Iar el însuși, în ajunul morții, zicea medicului venețian care-l căuta: „De când sunt domn al acestei țări, 36 de războaie am dat, în 34 am invins și 2 am pierdut.“

„Om preaînțelept, vrednic de multă laudă, iubit mult de supușii săi, îndurător și drept, mult apărător și generos“: așa îl caracterizează medicul Matei Muriano în relațiunea sa către dogele Veneției. Iar cronicarul țării încheie povestirea acestei domnii binecuvântate, zicând: „După multe războaie cu noroc ce-au făcut, cu mare jale au răposat Marți, Iulie în 2... Domnit-au Ștefan Vodă 47 de ani, 2 luni și 3 săptămâni, și au zidit 44 de mănăstiri și biserici; și era în-

suși tiitor peste toată țara... Era hărbat viteaz, norocos și cu frica lui Dumnezeu.“

Mărturiile istoriei se unesc în cuvântul poetului:

„Măreț în sânul luptelor
„Și'n pace a fost măreț.“

*

Ștefan, fiul lui Bogdan II Voevod și al Doamnei Oltea-Maria, prin tată, nepot al lui Alexandru cel Bun din neamul Mușăților, prin mamă, nepot al Basarabilor, astfel vlăstar al ambelor dinastii române din cele două țări surori, a luat în mână sceptrul Moldovei în zile de grea cumpănă pentru țară și neam.

Alexandru cel Bun lăsase urmașilor moștenire o țară tinăra ca stat, dar bine întocmită în lăuntru și respectată în afară, mică între marile puteri vecine, dar tare prin voința de viață a cetățenilor și prin iubirea lor de țară. Din nefericire însă, lipsa unei norme bine stabilite pentru succesiunea la tron, în urma sistemului ereditar-electiv ce se practica în ambele principate, dădea mereu prilej la certe pentru domnie, certe pe care și vecinii râvnitori de a și supune țările române căuta să le pună în serviciul intereselor lor. Astfel Moldova, sub urmașii lui Alexandru cel Bun, ca și Țara-Românească, sub urmașii lui Mircea cel Bătrân, a ajuns să fie mereu turburată de lupte lăuntrice, însoțite de amestecul funest al străinilor, al Polonilor și Ungurilor în Moldova, al Ungurilor și Turcilor în Țara-Românească, cu pretenziunile lor de supremație. Vrajba și urgia între frați le-au sfâșiat în lăuntru, le-au umilit în afară. Mai rău decât dușmanul din-afară lovește întot-de-una dușmania dinlăuntru!... În cele din urmă, sub Petru Aron, un fiu natural al lui Alexandru cel Bun, Moldova ajunsă să fie vasală și Poloniei și Ungariei și în același timp tributară Turcilor.

De aceasta umiliată o liberă brațul lui Ștefan, care venind cu oastea din Țara-Românească, în Joia mare 1457, bătu pe Petru Aron, ucigașul tatului său Bogdan, și luă în stăpânire tronul strămoșesc dela Suceava, fiind proclamat domn al țării, la Dreptate. Sărbătoarea Învierii, ce coincidea cu aceste evenimente, era tot-de-odată o sărbătoare de reinviere a Moldovei.

Era însă un timp de mare cumpănă nu numai pentru Moldova și neamul românesc, ci pentru toată Creștinătatea, când Ștefan veni să ia domnia. Cu patru ani mai înainte, Cetatea sfântului Costantin, cu ultima remășiță din imperiul Cesarilor romani, căzuse în mâinile Turcilor. Împărăția creștină a Răsăritului fu desființată, aceeași soartă având și celelalte state creștine ale peninsulei Balcanice, care toată deveni osmană. Cuceritorul Mohamed II își așază tronul la Cornul-de-aur, și Semiluna înlocui Crucea de Sfânta-Sofia. Groază cuprindea inimile descurajate ale Europei creștine.

În așa timp veni, ca trimis de Providență, Ștefan al Moldovei, „luptător al lui Cristos,“ cum îl numea sfântul Părinte dela Roma. Un alt „luptător al lui Cristos,“ Ioan Corvin de Huniad, și acesta Român de viață, murise un an mai înainte, lăsând desolată Ungaria și lumea creștină. Era acum rândul lui Ștefan ca principe fruntaș în fruntea Răsăritului creștin, să ducă mai departe lupta pentru Cruce.

Lupta pentru cruce era menirea lui. Lupta pentru Cruce este gloria lui. Coroana lui de glorie au alcătuit-o însă și lupta pentru Cruce, și lupta pentru Neatarnare, și faptele Păcei: Coroană de întreită glorie.

*

Înainte de a întreprinde sfânta luptă contra dușmanul Creștinătății, Ștefan avea să susțină lupte cu vecinii creștini spre a-și apăra moștenirea. Răsboindu-se cu Polonii și cu Ungurii, la care detronatul Petru Aron aflase adăpost pentru ca să fie readus la domnie la timp oportun, el făcu pace cu ei numai după ce-și câștigă recunoaștere prin puterea armelor sale, învingătoare peste Nistru, peste Carpați și la Baia.

Odată cu pacea, Ștefan restabili cu minte și vechile legături ale Moldovei cu Polonia, recunoscând suzeranitatea coroanei polone, în condițiuni ce-i garantă integritatea tronului și a țării, cum și mână liberă în afară. Iar prin pacea cu Ungaria după învingerea repurtată asupra regelui Matiaș Corvin la Baia în 14 Decembrie 1467, el dobândi în Transilvania cetățile Ciceul și Cetatea-de-Baltă cu ținuturile lor, ca feude ungurești, prin care regele Ungariei urmă să salveze cel puțin aparența unei suzeranități asupra domnului Moldovei. Relațiunile lui Ștefan cu Ungaria au continuat apoi să fie cele mai bune până la sfârșitul domniei sale. Astfel împăcat cu Polonii și cu Ungurii, el putea să întreprindă marea luptă contra dușmanului comun, care de mai bine de un secol amenința Europa creștină și civilizația ei.

Pentru această luptă trebuia câștigat și domnul Țării-Românești. Dar aci domnia vasalul devotat al Turcilor, Radul cel Frumos. Acesta trebuia deci sau să fie întors la cauza creștină, sau să fie înlăturat. Răsboaiele întreprinse contra lui, în acest scop, erau începutul ostilităților lui Ștefan cu Turcii. În lupta cu domnul Moldovei, Radul, susținut și ajutat de Turci, pierdu tronul și viața. Învingătorul Ștefan puse domn Țării-Românești pe Basaraba Laiot spre a-l avea drept amic devotat și lui și cauzei creștine. Prin alianța țărilor surori și cu sprijinul Ungariei și Poloniei, luptătorul lui Cristos speră și credea la isbîndă să conducă oastea creștină și cu biruință secolul să încunune.

Sperarea și credința lui era în Zeul ocrotitor al biruștelor sale de până atunci asupra protivnicilor și necredincioșilor, în Zeul care l-a menit neamului său și Creștinătății, Dumnezeu credinței, al nădejdei și al dragostei lui de Creștin și de Român.

*

Lupta contra dușmanului Credinței fu începută cu noroc prin o învingere asupra Tătarilor, la Lipiți, aproape de Nistru, unde ordele tătărești ce năvăliră în Moldova fură zdrobite de Ștefan. Spre lauda lui Dumnezeu pentru această primă, biruință asupra necredincioșilor, învingătorul sfinți atunci, cu mare pompă, mănăstirea Putna, în 3 Septembrie 1470, pe care și-o alege locaș de vecinică odihnă.

În anul următor el începu luptă pentru înlăturarea lui Radul cel plecat Turcilor, dela tronul Țării-Românești, luptă sfârșită cu isbîndă, după trei ani. Atunci pentru prima dată, Ștefan încrușișă sabia cu paloșul Turcului.

Până peste hotarele Europei pătrunse faima acestor învingeri. Șahul Persiei, Uzun Hasan, și el în luptă cu Turcii, oferî alianța sa „marelui și milostivului domn, stăpân mare în țara sa, Ștefan Voevod,” cum îl numește în scrisoarea adresată lui, cerându-i în același timp să îndemne „pe toți principii creștini ca să unească armele lor cu cele ale Perșilor spre a zdrobi pe dușmanul comun.”

Când această scrisoare sosi în Moldova, o oaste turcească în putere de 120.000 venea ca să răsbune înfrângerea suferită în Țara-Românească. Basaraba Laiot, pus în domnie de Ștefan, dar nevoit să se dea

apoi de partea Turcilor, înmulți cu oastea sa rândurite turcești. Ștefan nu avea sub arme decât 40.000 de Moldoveni, pe lângă 5000 de Secui și 1000 de Poloni care-i venise în ajutor, cu totul vr'o 47.000 contra unei întregite puteri dușmane. Lângă Vaslui el dădu vestita bătălie dela Podul-Înalt la Racova, în 10 Ianuarie 1475, zdrobind cu desăvârșire pe dușman. Era cea mai strălucită învingere ce armele creștine au repurtat până atunci asupra Ozmanilor.

Cronicarul contemporan al Poloniei, Ioan Dlugosz, încheie povestirea acestui preamemorabil eveniment istoric cu celebrele cuvinte :

„O, bărbat minunat, întru nimic mai prejos eroicilor principii pe care-i admirăm atât de mult : care în zilele noastre o învingere atât de strălucită, între principii lumii cel dintâi, a repurtat asupra Turcului! După judecata mea, el este cel mai vrednic de a i-se încredința principatul și comandamentul a toată lumea, mai ales contra Turcului, prin comună înțelegere și hotărîre a creștinilor.”

(Va urma.)

Avis!

Domnii membri ai Reuniunii învățătorilor rom. gr.-or. din protopopiatele I—VII, precum și toți binefăcătorii școlii, cari vor lua parte la adunarea Reuniunii învățătoarești, ce se va ținea în 16 și 17 (29 și 30 August) 1904 în comuna Șiria, sunt rugați a-se însinua la domnul Alexe Doboș, învățător în Șiria (Világos), cel mult până în 9/22 August. Tot la domnul Alexe Doboș sunt a-se însinua în termenul de sus și acei stimați domni, cari voiesc a lua parte la banchetul, ce se va da cu aceasta ocaziune. Pentru însinuările întrate ulterior, comitetul de primire și încvartirare nu ia asupra sa nici un fel de răspundere. Taxa la banchet va fi 3 coroane de persoană.

Primirea membrilor și a oaspeților se va face la gara din Șiria Duminecă d. m., la orele 5 și 36 minute.

Comitetul de primire și încvartirare.

CRONICA.

Dela Academia Română ni-s'a trimis următorul comunicat : „După lungi desbateri, Academia Română ținând seamă de indicațiunile date de către generalitatea scriitorilor și învățaților români din toate părțile, a modificat fundamental sistemul ortografic făcut de dânsa în 1880 și 1881, și a întocmit un mod de scriere mult mai simplu, întemeiat pe principiul fonetic de a se scrie sunetele vorbirii prin anumite litere, fără considerațiuni etimologice sau gramaticale. Novele reguli ortografice sunt cuprinse în alăturata broșură (care ni s'a trimis). Este un mare interes de cultură națională ca să ajungem cât mai curând la o uniformitate deplină în ortografia limbii noastre în toate manifestările scrise. Presa periodică este în întâiul loc chemată să contribuie la unificarea acestui element însemnat de cultură națională. Spre acest scop, avem onoare a vă ruga să binevoiți a adopta și în organul Domniei-Voastre de publicitate ortografia întocmită de Academia Română, făcând să se publice în același timp și regulile admise de ea.

Noi am introdus deja ortografa „Academiei Române“ în ziarul nostru, și atragem atențiunea cetitorilor și colaboratorilor noștri asupra acestei împrejurări. Regulele ortografiei „Academiei Române“ se cuprind într-o broșură, care costă 10 bani.

Ministrul instrucțiunii, în discuția asupra bugetului a hazardat următoarele espectoratiuni, în privința proiectului său de reformă a învățământului, pe care îl va aduce în desbaterea dietei la toamnă: „Sunt convins, că ori-cine ar ocupa locul la care stau, nu va putea face concesiuni mai mari, de cât acele, ce le fac eu în proiectul acesta. Ceea ce vreau să ajung și sunt convins că voi ajunge prin crearea acestui proiect, este, ca fiecare cetățean ungar care a trecut prin școala primară elementară să știe vorbi ungurește cu concetățenii săi maghiari.“

Noi avem convingerea contrară față cu a d-lui ministru, care se vede că nu calculează nici de motive pedagogice nici de psihologie umană.

Propaganda română în Macedonia. Cu toată furia Grecilor, cu toate necuviințele și violențele lor și cu toate protestările Patriarhiei, comunitățile românești din Macedonia se înmulțesc mereu. Astfel după o telegramă sosită mai zilele trecute, s'ar fi înființat până acum mai mult de o sută comunități românești în Macedonia. Acum o știre pe care o publică „Politische Correspondenz“ din Viena, anunță că la Patriarhie s'a aflat, că este pe cale de a se înființa o comunitate românească și în localitatea Moscopoli. Consulul român din Bitolia a și plecat în acea localitate pentru acest scop. E vorba ca în capul noii comunități să fie pus preotul Papa Costa. Se înțelege, că știrea aceasta a fost de natură să scoată din țâșni pe Greci. Patriarhatul a trimis un reprezentant la Poartă, ca să protesteze contra acțiunii consulului român, dar, cum era de așteptat, protestarea n'a avut nici un rezultat, pentru-că înalta poartă pare convinsă, că iutărirea naționalității românești în Macedonia este o garanție de liniște pentru imperiul Otoman.

Ruperea relațiilor diplomatice între Franța și Vatican. Conflictul dintre Franța și Vatican, provenit din luarea de cătră stat a drepturilor din trecut a congregațiilor călugărilor catolici, a ajuns într'un stadiu din cele mai critice. S'a întâmplat adevărat ceea-ce în urma evenimentelor din zilele trecute era inevitabil: ruperea relațiilor diplomatice între Franța și Vatican. Agentul diplomatic frances din Vatican, baronul Courcelles s'a dus la secretarul papal Merry del Val, cu care a avut o întrevedere de 40 minute, în decursul căreia a predat secretarului papei nota guvernului frances. După aceasta agentul s'a dus la palatul ambasadei franceze și a dat ordin personalului diplomatic să părăsască Roma și să închidă birourile. Seara baronul Courcelles a plecat la Paris. În același timp nunciului papal din Paris Lorenzelli i-s'a înmănat nota ministrului frances de externe Delcassé, în care acesta declară, că în urma ruperei relațiilor diplomatice, misiunea nunciului cade în afară de preocupările guvernului frances. Nunciul va părăsi Parisul în curând. Guvernul frances face acum pregătiri, ca cu ocaziunea întrunirii camerelor să presinte proiectele privitoare la separațiunea bisericeii de cătră stat. Asupra conflictului, guvernul frances va publica o carte galbenă.

† **Necrolog.** Cu inimă frântă de durere, aducem la cunoștință tuturor neamurilor, pretenilor și cunoscuților că iubitul nostru fiu: *Atanasie Ioan* după un morb scurt dar greu, azi la 3 ore 30 minute dimineața s'a mutat la cele

vecinice în etate abia de un an și 8 luni. Rămășițele scumpului repositat s'au așezat în 21 Iulie (3 Aug.) a. c. la orele 2 p. m. în cimiterul din Checchia-Română, după ritul bisericeii rom. gr. or. Dormi în pace suflete nevinovat. — Checchia-Română, la 20 Iulie (2 Aug.) 1904. = *Atanasie Todan* preot ca tată. *Veturia Todan* n. *Vuculescu*, ca mamă. *George Coriolan*, *Iosif Iulian*, ca frați.

Concurse.

Pentru vacantul post de paroch din **Crivobara** tractul **Belințului**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. O sesiune parochială stătătoare din 32 jugere pământ arător; 2. Intregire dela stat 686 cor. 68 fil., întruna cu rețutul de cvartir; 3. Stolele usuete, anume: a) dela o cununie 2 cor., b) dela botez 40 fileri, c) dela înmormântare de copil până la 7 ani o coroană 20 fil., dela 7 ani în sus 2 cor., ear cu intrare în sf. biserică 3 cor., pentru o stare 40 fil., pentru un stâlp 2 cor. și pentru predică funebală 2 cor.; d) slujirea pomeneii 20 fil. de cap, asemenea și pentru slujirea hainelor de poamană 20 fil. de rând; e) pentru sfințirea unei case noauă 1 cor. ear pentru sfințirea unei vechi 40 fil.; f) pentru sfințirea unei fântâni 1 cor.; g) pentru o liturgie pentru vii 40 fil.; la morți asemenea; h) pentru slujba la bolnavi 20 fil.; afară de slujba marelui Vasilie, care e 80 fil.; i) un estras 2 cor. și o coală de informațiune familiară 4 cor.

Reflecțiunii la acest post, petițiile lor, instruate conform legilor în vigoare, să le așternă comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiterat gr. or. rom. din Belinț (*Bélincz*, *Temesmegye*), în termenul concursual și sunt poștiți a se presenta într'o Duminecă sau într'o sărbătoare în sf. biserică din Crivobara, spre a-și arăta desteritatea în ritualii și eventual în oratorie. Belinț, în 16/ 0 Iulie 1904. Comitetul parochial în înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter

—□— 1—3
În urma dispozițiunii Venerabilului Consistor de sub Nr. 3617/1904 pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala din comuna **Iosaș** protopresbiteratul *Halmagiu*, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“ pe lângă următorul salariu:

1) bani gata 380 cor.; 2) în naturale 10 șinice bucate jum. grâu, jum. cucuruz, compute în 110 cor. 3) pentru lemne 10 cor., din care are a să încălzi și sala de învățământ; 4) pentru scripturistică și cărți 20 cor.; 5) conferința 16 cor.; 6) pentru curator 20 cor.; pe lângă aceasta locuință liberă cu grădină și alte aparținente.

Pentru întregirea salariului la minimalul prescriș de lege se vor face pașii la înaltul Guvern.

Recurenții sunt poștiți, ca recursele ajustate conform Regulamentelor în vigoare adresate comitetului parochial din Iosaș să le trimită Prea On. Domn *Ioan Groza* protopop și inspector în *Nagyhalmagy*, și a se presenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Iosaș spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Alegândul învățător va avea a îndeplini și funcțiunile cantorale fără alta remunerațiune.

Iosaș, la 19 Iulie (1 August 1904).

George Costina,
pres. eam. paroch.

În conțelegere cu mine: *Ioan Groza*, ppresb. inspector școlar.

Pentru conferirea unui știpe diu de 280 cor. din fundațiunea „Zsiga“ se publică concurs cu termen până la **35 August** n. a. c.

Concurenți au să-și trimită recursurile la adresa comitetului parochial în Beiuș prevedința ca următoarele documente :

a) estras de botez ; b) testimoniu școlastic ; c) atestat de paupertate ; d) atestat medical despre starea sanitară.

Se observează : că știpe diștul va avea să între în internatul diecesan, gr. or din Beiuș, având a solvi suma știpe diului în taxa de întreținere.

Beiuș, la 2 Aug. 1904.

Comitetul parochial din Beiuș.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din **Dubești** inspectoratul Leucusești, se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala.“

Venitele împreunate cu acest post sunt : 1) Salar 400 cor. ; 2) naturale : 20 hl. cucuruz 200 cor. ; 3) 20 metri de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ 40 cor. ; 4) conferința 16 cor. ; 5) Scripturistica 5 cor. ; 5) Cvarțir liber cu grădină de legume.

Recurenții sunt poțiti ca recursele ajustate conform regulamentelor în vigoare și adresate comitetului parochial din Dubești să le trimită P. On. Domn Ioan Căpitan inspector școlar în Cladova u. p. Bethlenháza, iar până la alegere să se prezenteze în sf. biserică din Dubești spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în Dubești la 11/24 Iulie 1904.

În conțelegere cu mine : *Ioan Căpitan*, insp. de școale.

—□— 1—3

În urma ordinațiunei Ven. Consistor Orădan din 8/20 Iulie a. c. Nr. 1436, se escrie concurs pentru următoarele stațiuni învățătoresți, cu termen de alegere în **30 zile** dela prima publicare, și anume :

1. *Burda*, 2. *Cresnia*, 3. *Curățele* fil. *Pocioveliste*, 4. *Ds. Gurbesti*, 5. *Căbești*, 6. *Pocola*, 7. *Sămărtin B.*, 8. *Feneriș*, 9. *Drăgoteni*, 10. *Rotărești*, fil. *Ojești*, 11. *Vărășeni*, fil. *Copăceni*, 12. *Ceica*, 13. *Ceșoara*, 14. *Dușești*, 15. *Cărpești-mici*, 16. *Cărpești-mari*, 17. *Crăncești*, 18. *Hidișin*, cu filia *Albești*, 19. *Coșdeni*, 20. *Spinușiu*, cu filia *Popmezeu*, 21. *Câmpani Pm.*, 22. *Văłani Pm.*, 23. *Foreu Ds.*, 24. *Seucani* și 25. *Iănțești*.

Emolumentele — sau salariul pentru fie-care stațiune din celea sus înșirate — sunt organizate încă din anii 1893, și 1895, — parte în bani numerari, — parte acoperit din bucate și lemne la minimul prescriș de 600 coroane, — nu altcum : ca adaos și venitele cantorale, — notificându-se tot-odată, că : Comunele cari nu vor fi în stare a da salariul prescriș de lege — sunt îndreptățite la întregirea salarelor pentru învățatori evalificați a cere ajutor dela stat, nu altcum și cvinevinalele puse în prospect.

Deci doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile acestea, sunt avisați : ca recursele provăzute cu toate documentele prescrișe a-le adresa respectivului Comitet parochial — trimitându-le subscrisului protopresbiter în **30 de zile** dela prima publicare, — având în vre-o Duminecă sau sârbătoare a se presenta la S. biserică din comunele la cari va competa, îndatorat fiind tot-odată a conduce și cantoratul în biserică și a propune și în școala de repetițiune, fără altă remunerațiune.

Răbăgani, 12/25 Iulie 1904.

Din încredințarea Ven. Consistorial Orădan, fără consensul comitetelor parochiale :

Elia Moga,
ppresb. *Beiușului*.

—□— 1—3

Se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“ pentru definitiva împlinire a următoarelor stațiuni învățătoresți din inspectratul *Halmagiului* :

1. *Iosaș*, cu emolumentele : 1) bani gata 380 cor. ; 2) 5 șinice grâu 5 șinice cucuruz = 10 cor. ; 3) pentru lemne din cari este a se încălzi și școala = 60 cor. ; 4) scripturistica și cărți 20 cor. ; 5) conferința inv. 16 cor. ; 6) cvartir corespunzător, supraedificate și grădină în natură.

2. *Hontisor*, în bani : 420 cor. ; conferința 16 cor. scripturistica 8 cor., cvartir și grădină în natură.

3. *Săcaș*, în bani 534 cor., stole cantorale, cvartir și grădină în natură.

4. *Mădrigești*, în bani 430 cor., cvartir și grădină în natură.

5. *Valeu-mare*, în bani 480 cor., conferința scripturistica, venite cantorale, cvartir și grădină în natură, cari toate la olaltă fac suma de 600 cor.

6. *Sirbi*, cu salar de 476 cor., stole cantorale, conferință, scripturistica ; cvartir și grădină în natură.

7. *Prăvăleni*, cu salar de 480 cor., stole cant., conferința, scripturistica, cvartir și grădină în natură.

8. *Dobroți*, cu salar de 524 cor., peste tot.

9. *Tomești*, în bani 458 cor., pentru lemne 80 cor. ; conferința, scripturistica, cvartir în natură.

10. *Acuța*, cu salar peste tot de 600 cor. ; de cvartir va avea a se îngriji învățatorul însuși.

Se observă că la stațiunile unde salariul nu ajunge la minimul prescriș prin lege, acela după îndeplinire cu învățatori evalificați, se va întregi prin ajutor sperativ dela stat.

Doritorii de a ocupa vre-ua post din celea înșirate sunt avisați, ca recursele ajustate conform „Regulamentului“ și cu declarațiunea de când își formează dreptul la cvinevenal adresate comitetului parochial, respectiv, — să le trimită până la terminul indicat la ofical protopresbiterial gr. or. rom. din **Halmagiu**, (Nagy-Halmagy) având a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare sub timpul concursului în biserică din comuna la care reflectează spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetele parochiale.

Din încredințarea Consistorului :

Cornel Lazar,
paroch în *Almaș*.

—□— 1—3

Se avisează părinții, cari doresc să-și așeze copiii pe anul șc. 1904—1905 în internatul român gr. or. diecesan din **Beiuș**, că cererile de primire au să le trimită la adresa senatului acelu internat până la **15 August** st. n. a. c.

Taxa de întreținere cu toate la olaltă e 280 cor. care se solvește în patru rate anticipative, și anume : la 1 Sept. 15 Noemvrie. 1 Februarie și 15 Apr. n.

Elevii vor avea să aducă cu sine : a) 4 părechi de schimburi albe și cel puțin 4 batiste, b) 2 părechi de încălțăminte și 4 părechi de ciorapi sau obiele. c) 2 perne și 4 fețe de pernă, d) 1 țol sau o plapomă și 2 cerșafuri (lepedeie) e) 1 perie de vestminte și 3 de ghet e) 3 ștergare și 2 pepteni, g) vestminte de lipsă.

Recursele ajustate cu ultimul testimoniu școlar cu atestat de botez și atestat medical sunt a se tri-

mite până la termenul sus amintit, pe lângă observarea, că în recurs părinții au să declare, că cunosc toate condițiile de primire și se deobligă a le îndeplini.

Dat din ședința senatului ținută la 20 Iulie st. n. 1904.

Vasilie Pap ppresb. preș. senatului.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii de învățătoare la școala gr.-or. r. din comuna **Șeitin** se escrie concurs cu termen de **30 zile dela prima publicare** în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele: 1) Salar în bani gata 720 cor. solvibil lunar anticipando, 2) 80 cor. bani pentru cvartir 3) 60 cor. relut de lemne, 4) 12 cor. pentru scripturistica, 5) pentru conferință pe lângă prejunctură 4 cor. diurnă la zi.

Reflecșiunea la cvinevenal, respective decernarea aceluia se consideră de îndreptățită numai la cinci ani după ocuparea acestui post în mod definitiv.

Recursele provăzute cu documentele prescise de lege, adresându-le comit. par. gr. or. rom. din Șeitin, recurențele le vor înainta R. Dn. Prototopop tractual *Vasilie Beleş* în Arad

Din ședința comit. par. gr. or. rom. din Șeitin ținută la 12/ 5 Iulie 1904.

Dimitrie Mesarosiu
pres. com. par.

Demetriu Micu
not. com. par.

Cu consensul meu: *Vasilie Beleş* ppresbiter și insp. școl.

—□— 2—3

Se escrie pe stațiunea învățătorească din *Iermata*, tractul protopresbiteral al Ienopolei cu termen de alegere la 22 August (4 Sept.) a. c.

Emolumentele sunt: 1) salar în bani gata 600 cor. 2) pentru conferințe inv. 12 cor. 3) pentru scripturistica 10 cor. 4) pentru curatorat 14 cor. 5) pășunatul alor 3 capete vite, ori rescumpărarea de 24—30 cor. 6) dela înmormântări mari cu liturgie 1 cor. dela înmormântări mici 40 fit. 7) cvartir liber cu 2 chilii, grajd și grădină de legume. De curățitul școalei și de lemne de încălzit se va îngriji comuna.

Reflecianții sunt poftiți a se presenta în biserică spre a se face cunoscuți poporului, eară recursele le vor subșterne pe calea P. O. Oficiu protopresbiteral. *Iermata*, la 14 Iulie 1904.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: *Constantin Gurban* ppresb.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de *capelan temporal* pe lângă veteranul paroch *Iosif Illesiu* din *Gurbed* cotul Bihor ppresbiteratol *Tinca* cu termen de alegere pe ziua 24 August (6 Sept.) 1904.

Dotățiunea postului de paroch este: 1) casa parochială foarte acomodata cu grădină și supraedificatele necesare 2) 21 ¹²²⁰/₁₆₀₀ jug. pământ arător, 3) stolele statorite de comitetul parochial, numărul sufletelor 1253 4) dela fie-care casă câte 30 litre cucuruz sfărmat, numărul caselor 242 5) Intregirea dotațiunei dela stat pentru preoți fără 8 clase 124 cor. 66 fil. Se notifică ca dările publice le solvește parochul.

Din aceasta dotațiune capelanul ales va folosi jumătate, dar de cvartir se va îngriji capelanul pe spesele sale, remănând casa parochială și grădina în exclusiva folosință a parochului veteran — cât timp va fi în viață.

Capelanul va fi îndatorat în înțelesul strict al cuvântului a îndeplini independent de veteranul paroch toate agendele parochiale și să catechiseze elevii din

școală fără a putea pretinde dela parochie alta remunerațiune.

Reflecianții la acest post recursele lor ajustate conform regulamentului pentru parochii cu documente pentru parochie de a II clasă adresate comitetului parochial să le subșternă subscrisului protopop până în ziua 12/24 Aug. a. c. și să se presinte în sf-ta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale. Din ședința comitetului parochial ținută în *Gurbediu* la 23 Maiu (5 Iuniu) 904.

Aurel Rocsin

Iosif Leu
notar.

În conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* ppresb.

—□— 2—3

Pentru vacanta stațiune învățătorească din **Tămașda** (tractul *Tincei*) prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere pe **23 Aug. 5 Septembrie 1904.**

Emolumentele sunt: a) salarul în bani gata 500, coroane b) 14 holde și 6□ pământ arător și 2 imașuri c) cvartir liber cu 2 chilii 1 cuină de iarnă 1 cămară 1 grajd de vite și grădină de legume d) pentru scriptură 6. cor., e) dela înmormântări mari 2 cor., dela mici, unde va fi poftit, 1 coroană.

Alesul învățător va fi îndatorat a solvi toate dările după pământul folosit.

Reflecianții au să-și aștearnă petițiile până la 12/25 August a. c., instruite amăsurat legilor în vigoare, și întru cât ar fi fost aplicați, și cu atestat despre serviciul de până acum și cu o declarațiune că cu începere de când și formează pretensiune la cvinevenal, comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. ori din (*Méhkerek* Bihar megye) și într'o *Duminecă* or. sărbătoare a se presenta în sf. biserică din *Tămașda* spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Tămașda la 6/ 9 Iunie 1904,

Alesandru Vașadi
președ. com. parochial.

George Gherdan
not. com. parochial

În conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* ppresbiter.

—□— 2—3

Cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala“, prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea postului învățătorească din **T.-Remete** (inspectoratul *Timișorii*), devenit vacant prin abziere.

Emolumentele anuale sunt 1) În bani gata 500 cor., din care 00 cor., sunt a se computa ca remunerațiune pentru școala de repetițiune economică; 2) pentru conferință 20 cor.; pentru scripturistica 10 cor.; 3) în naturale 60 chible bucate, 1/2 grâu și 1/2 cucuruz; 4) pentru încălzirea salei de învățământ 16 metri de lemne, ce rămâne cade în folosul învățătorului; 5) cvinevenalul după 5 ani de serviciu prestat în comună; 6) cortel liber acomodat cu 2 odăi la stradă și aparținătoarele; 7) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.; 8) pentru curățitul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji parochia. Alesul e obligat a prevedea școala de repetițiune economică și cantul.

Recurenții au să-și înainteze recursele la p. on. oficiu ppresb. în *Timișoara* și a se presenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Cei cu clase vor fi preferiți.

Dat din ședința com. par. ținută în *Remetea*, la 4/17 Iulie 1904.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătorească dela școala confesională gr. or. română din comuna **Bodrogul vechiu**, (inspectoratul *Timișorii*) filia

sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“ Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: 1) In bani gata 600 coroane; 2) pentru lemne 20 cor.; 3) pentru conferințele învățătorești 10 coroane; 4) pentru scripturistică 9 coroane și 5) cvartir liber cu grădină, și cvincvenalul prescriș de lege, computat după 5 ani prestați ca învățător în această comună. Dela recurenți se recere, să poșadă cvalificațiunea prescrișă de legile în vigoare, atestat de moralitate și de serviciul învățătoresc prestat eventual până acum, și având învățătorul alegând a îndeplini și serviciul de cantor în sfânta biserică. Recurenții, până la alegere au să se presenteze în biserică sf. mănăstiri, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Recursele, instruate cu documentele necesare, sunt a se subșterne în termenul indicat preaconoratului părinte protopresbiter Dr. Traian Putici în Timișoara.

Comitetul parochial.

Archip Munteanu,
președ. comis. școlare.

Cu consensul ppresbiterului: *Dr. Traian Putici,* inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățăto-rești din **Șilindia**, se escrie concurs cu termen de a-lege-re 30 zile, dela prima publicare în organul „Bi-serica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1), salar în bani 600 cor.; 2) 24 m. lemne din cari se va încălzi și sala de în-vățământ; 3) pentru conferință 20 cor.; 4) pentru scrip-turistică 10 cor.; 5) dela comuna politică 60 cor., pen-tru manipularea grădinei de pomârît; 6) cvartir cu 2 chilii și grădină; 7) dela înmormântări mari unde va fi poftit 1 cor., cu liturgie 2 cor., dela cele mici 40 fileri

Serviciul prestat în altă comună la solvirea cvincvenalului, nu se va lua în considerare.

Recursele ajustate cu documentele prescrișe și adresate comitetului parochial concernent, au a se subșterne la oficiul ppresbiteral din Buttyin (comit-Arad), având a se presenta recurenții, în care-va Du-minecă ori sârbătoare în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Azentie Chirila,
preș. com. par.

Alesandru Cuiedan,
not. com. par.

In conșelegere cu: *Ioan Georgia* ppresbiter, insp. școl.

—□—

2—3

Pentru întregirea stațiuailor învățăto-rești vacante din comunele subsemnate se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. *Brădet*, cu salar 520 cor. cu toate emolumen-tele și ajutor de stat.

2. *Cârpenet*, 600 cor. cu emolumentele.

3. *Dumbravani*, Broaște-Valea-Neagra 600 cor. și cortel cu grădina.

4. *Gurani*, Cociuba, 600 cor.

5. *Hinchiriș*, 600 coroane.

6. *Poeni de jos*, 480 coroane și eventual ajutor dela stat.

7. *Poenii-de-sus*, 600 coroane cu eventual ajutor de stat.

8. *Chișcou*, 600 coroane, cu toate emolumentele.

9. *Câmp-Colești*, 600 coroane, cu toate emolu-mentele.

10. *V.-Seliște*, 480 coroane și eventual ajutor dela stat.

11. *Călugări*, 600 coroane.

12. *Seliște-Hersești*, 288 cor. în bani, 18 cub. bu-cate, 6 stângini de lemne, stole cantorale, cortel cu grădină și eventual ajutor de stat.

Recurenții vor avea a-și trimite petițiunile înze-strate cu documentele recerate în termenul prescriș la subșcrisul în Beiuș.

Beiuș, la 14/27 Iulie 1904.

In conșelegere cu comitetele paroch.: *Vasilie Pap,* prot. Vașcoului.

—□—

2—3

Pentru îndeplinire postului învățătoresc cantoral gr. or. rom. din **Miheleu** com. Bihor protopresbiteratul Tinca cu termen de alegere pe ziua de 25 August (7 Septembrie) 1904. Pe lângă următorului salar: 1) cvartir liber; 2) 360 cor. bani repartisați pe locuitori; 3) întregire dela stat până la 800 cor. pentru învăță-tor cvalificat.

Reflectanții recoursele lor ajustate conform Re-gulamentului adresate comitetului parochial le vor subșterne subșcrisului ppresbiter cel mult până în 1 /25 Aug. a. c. și se vor presenta în vre-o Dumincca ori sârbătoare în biserică din loc spre a-și arăta des-teritatea în cant și tipic. Din ședința comitetului pa-rochial ținută în Miheleu la 18/31 Iunie 1904.

Comitetul parochial.

In conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin*, protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învăță-toresc cantoral din **Sititelec** comit. Bihor, protopres-biteratul Tinca, cu termen de alegere pe ziua 25 Aug. (7 Sept.) 1904. pe lângă salarul următor: 1) In bani gata 600 cor.; 2) Stolele cantorale; 3) Cvartir liber; 4) Pentru învățătorul vrednic se va cere ajutor dela stat ca să se întregească salarul la 800 cor. Reflec-tanții recoursele lor ajustate conform Regulamentului le vor subșterne subșcrisului protopop până în ziua de 12/25 August. a. c. și se vor presenta în biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Din ședința comitetului parochial ținută în Sititelec la 13/26 Iunie 1904.

Comitetul parochial.

In conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopresb.

—□—

2—3

Pentru îndeplinire definitivă a postului învățăto-resc cantoral dela școala *I. de băci* și pentru *postul de învățătoare dela III-a școala de fete* din parochia *Tulca* cu termen de alegere pe ziua 24 August (6 Sept.) 1904 pe lângă salar anual de câte 600 cor., 40 cor. pentru lemne, cvartir liber cu grădina; se notifica că după un serviciu de un an, dacă învățătorul, respec-tive învățătoarea vor dovedi rezultat bun li se va cere dela stat întregirea salarelor până la 800 cor.

Reflectanții respective reflectantele la aceste pos-turi, recoursele lor adresate comitetului parochial, le-vor subșterne subșcrisului protopresbiter până în ziua 12/25 Aug. a. c. și se vor presenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parochial, ținută în Tulca la 4/17 Iulie 1904.

Eutimiu Blaga,
președinte.

Ioan Fodor,
notar.

In conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin*, protopresb.

—□—

2—3

Pentru îndeplinire definitivă a postului învăță-toresc cantoral din **Gurbediu** com. Bihor protopresbi-teratul Tinca, cu termen de alegere pe ziua 24 Aug. (6 Sept) 1904. pe lângă următorului salar: 1) In bani gata 240 cor.; 2) In naturale 24 cubule bucate jumătate grâu, jumătate cucuruz; 3) cvartir liber cu grădi-

Suplement la „Biserica și Școala“ Nr. 30.

nă de 1170□; 4) patru jugere catastrale pământ estravilan; 5) Pentru cantorat 10 cor. și stolele îndatinat și 6) ear pentru învățator care va conduce cor se va cere dela stat întregirea la 800 cor.

Reflecții la acest post recursele lor adresate comitetului parochial și ajustate Conform Regulamentului le vor subșterne subșcrisului protopresbiter până în ziua 12/25 Aug. a. c. și se vor presenta în sf-ta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Gurbediu 7 April n. 1904.

Aurel Rocsin,
președinte.

Moise Boițiu,
notar.

In conșlegere cu mine: *Nicolae Rocsin*, ppresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc cantoral din *Coașd* comit. Bihor protopresbiteratul Tinca cu termin de alegere pe ziua 24 August (6 Sept.) 1904 pe lângă următorul salar: 1) Cvarțir liber acomodat și grădină; 2) În bani gata 600 cor.; 3) :4 cor. pentru lemne învățatorului; 4) Stolele cantorale usuete; 5) Pentru învățator vrednic se va cere ajutor dela stat să fie întregit salarul până la 800 cor.

Reflecții recursele lor adresate comitetului parochial și ajustate conform Regulamentului le vor subșterne subșcrisului protopresbiter până în ziua 12/ 5 Aug. a. c. și se vor presenta în sfta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în Coașd la 20 Iunie 1903.

Aureliu Rocsin,
președinte.

Micula Papp,
notar.

In conșlegere cu mine: *Nicolae Rocsin*, ppresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinire postului învățătoresc cantoral din *Micherechiu* cottul Bihor, tractul Tinca cu termin de alegere pe ziua 29/11 Septemvrie 1904., pe lângă dotațiune anuală în bani gata 800 cor., solvinzi din cassa bisericeii anticipative în rate lunare, și stolele îndatinete unde va fi poștit. Se notifică că alesul e dator pentru salarul acesta să conducă cu școlarii cor și una strană, la cas când nu va fi în stare să conducă cor și strană numai 600 cor. va avea salar.

Reflecții recursele lor adresate Comitetului parochial și ajustate conform regulamentului le vor subșterne subșcrisului ppresbiter până în 12/ 5 Aug. a. c. și se vor presenta în sf. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Micherechiu 20/3 Iulie 1904.

Comitetul parochial

In conșlegere cu mine *Nicolae Rocsin* protopresbiter

—□—

2—3

În alumneul Zsigaiian din Oradea-Mare, afară de cei primiți se mai primesc pe anul școlastic 1904/1905, ca alușniști stipendisti încă cinci tănări români gr. or. cari vor studia la gimnasiul și școalele reale sau la academia de drepturi din loc, cari vor căpăta grătuit în institut provisiunea întregă.

Recursele ajustate cu: a.) Estras de botez. b.) Testimoniu școlastic. c.) Atestat de paupertate, d.) Certificat despre vaccinare, adresate Senatului fundațiunei sunt a se trimite până la 1/14 August a. c. la protopopul Orășii-Mari Toma Pacala, în Oradea-Mare (Nagyvárad).

Totodată se avizează Onoratului public interesat, că în institutul acesta vor putea fi primiți tănări gr. or. români cari vor studia la școalele din loc, unde vor căpăta promisiunea întregă pe plă.ă de câte 35 cor.

la lună respective de 360 cor. la an solvindă anticipative în 4 rate anuale.

În internat elevii vor fi supuși disciplinei institutului.

Oradea-Mare, 26 Iunie (9 Iulie) 1904.

Senatul fundațiunei Zsigaiiane din Oradea-Mare.

Toma Păcala

George Papp

protopopul Orășii-mari,
ca președintele Senatului.

preot, actuar consistorial,
ca notarul Senatului.

—□—

3—3

Pentru ocuparea postului învățătoresc el. I, dela școala gr.-or. rom. din *Checia-română* (protopresbiteratul B.-Comloșului) prin aceasta se escrie concurs cu termin de alegere la 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani gata 440 coroane. 2. 20 chible grâu și 5 de cucuruz. 3. 2 jughere catastrale de pământ arător 120 cor. 4. 80 coroane pentru încălzământ din care învățatorul alegând e obligat a încălzi și școala sa. 5. Pentru scripturistica 10 cor., pentru conferințe 15 cor.

Se notifică, că alegândul învățator, până la edificarea cvartirului învățătoresc — pe intravilanul școalei — va primi anualminte o rebonificare de 80 cor.; va fi îndatorat a plăti sarcinile publice pentru pământul beneficiat; ear cvinevenalul il va primi numai după un serviciu neinterupt de 5 ani prestat în Checia-română. Se vor candida numai recurenți cu testimoniu cu calcul general bun.

Reflecții sunt poștiți, ca recursele ajustate conform regulamentelor în vigoare, adresate comitetului parochial din Checia-română, să le trimită M. On. Domn Paul Miulescu protopop și inspector școlar în Nagy-B-Komlos, ear până la alegere să se presente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Checia-română pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alegândul învățator este obligat — fără alta remuneratie — a conduce strana stângă.

Checia-română, din ședința comitetului parochial ținută la 11/24 Decembre 1903 și 27 Iunie 1904.

Comitetul parochial.

In conșlegere cu mine: *Paul Miulescu*, protopresbiter și inspector școlar.

—□—

3—3

Se escrie concurs pentru definitivarea postului de învățătoare din *Sarcia-romană* în urma publicării alor 30 de zile conform regulamentului.

Beneficiul este: 1) 600 cor. în bani gata; 2) 2 orgii lemne pentru trebuințele proprii, paie după trebuință, 15 cor. conferința, 8 cor. scripturistica.

Recurențele au să-și înainteze petit cu următoarele documente: 1) atestat de botez; 2) absolutorul preparandial; 3) testimoniu de evaluatiune, adresate Prea On. Domn Dlui Paul Miulescu protopresb. tractual în B.-Comlos (Nagy-Komlós) Torontálmegye. Recurențele au să se prezenteze în atare Duminecă ori sârbătoare.

Sarcia rom. din ședința comitetului parochial dtto 29 Iunie st. v. 1904

Miloș Lapadul,
președ. com. par.

Iosif Nestorovici,
inv. not. com. par

In conșlegere cu mine: *P. Miulescu*, prot. insp. școlar.

Pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresci cantorale din inspectoratul Beliu se publică concurs.

1) *Archis* salarul, în bani 48 cor. 4 jughere pământ arător: 40 cor. 10 șince bucate, 100 cor. 6 o. lemne, 60 cor. 80 porții fân, 32 cor. Alegerea se va efeptui în 26 Iulie v. a. c.

2) *Bochia-Benești*, în bani 290 cor. 5 cubule bucate, 50 cor. 5 o. lemne, 50 cor. 50 porții fân 10 cor. Alegerea va fi în 27 Iulie v. a. c.

3) *Calacea*, în bani, 600 c. Alegerea va fi în 1/14 August a. c.

4) *T. Cărand*, în bani 232 cor. dela episcop latin, 54 cor. 5 jughere pământ arător 120 cor. 12 șinice bucate, 1 4 cor. 8 o. lemne, 80 cor. Alegerea va fi în 25 Iulie v. a. c.

5) *Carăseu*, în bani 280 cor. 4 o. lemne, 90 cor. 12 cubule bucate, 120 cor. pământ de 3 jug. catastr. 82 cor. Alegerea se va sevârși în 6/19 August a. c.

6) *Ciuntăhaz Stoinesci Hodișel*, în bani, 220 cor. 25 cubule bucate 250 cor. 8 o. lemne, 90 cor. 7 jug. pascalău, 20 cor. 90 porții de fân 18 cor. Alegerea se va ținea în 28 Iulie v. a. c.

7) *Craiova*, în bani, 300 cor. 4 jug. pământ 64 cor. 12 cubule bucate, 120 cor. 8 o. lemne, 64 cor. Alegerea în 28 Iulie v. a. c.

8) *Dumbrăvița de codru*, în bani 500 cor. Alegerea în 7/20 August a. c.

9) *Groși Bârzești*, în bani 88 cor. dela episcopul latin, 72 cor. 15¹/₂ cubule bucate, 155 cor. 8 o. lemne 40 cor. Alegerea se va ținea în 26 Iulie v. a. c.

10) *Hăsmăș Urviș*, dela prima, bani 156 cor. pentru fân 26 cor. pentru 14 șinice bucate 140 cor. Dela Urviș 40 cor. pentru 5 șinice bucate, 40 cor. Dela episcopul latin 74 cor. lemne după trebuință. Alegerea în 26 Iulie v. a. c.

1) *Mărăuș Secaci*, bani 222 cor. 8 o. lemne, 64 cor. 16 cubule bucate, 160 cor. câte 1 litră fasole, 40 cor. câte 100 porții de fân și pae, 40 cor. dela episcopul latin 60 cor. Alegerea va fi în 28 Iulie v. a. c.

12) *Mocirla*, bani 416 cor. 4 jug. pământ 46 cor. 8 o. lemne 64 cor. Alegerea în 27 Iulie y. a. c.

13) *Nermiș*, 200 cor. Alegerea la 26 Iuliu v. a. c.

14) *Tăgădău*, bani 100 cor. 8 jug. pământ. Alegerea va fi în 27 Iuliu, v. a. c.

15) *Supleac*, în bani 300 cor. 6 o. lemne 60 cor. 12 cub. bucate 120 cor. Alegerea în 7/20 August a. c.

16) *Ursad Poclușa*, bani 200 cor. 10 cub. bucate 100 cor. 6 o. lemne, 72 cor. 8 jug. pământ 96 cor. Alegerea în 6/19 August a. c.

17) *Urviș*, bani 500 cor. Alegerea în 7/20 August a. c. La dotațiunile din toate aceste stațiuni învățăto-rești sunt a se socoti și steele cantorele îndatinate cu locuințe acomodate și grădine de legume, ear unde salariile nu dau minimul legal, acelea, precum și cvinevenaliile se vor întregi prin ajutoarea din visteria statului. Din lemnele primite prin învățători, se vor încălzi și salele de învățământ.

Reflectanții la cutare din acestea stațiuni, în cutare Duminecă ori serbătoare au a-se presenta în sf. biserici pentru a-și dovedi desteritatea în tipic și cântări; ear suplicele lor cu declarațiunile că de când își formează pretensiuni la cvinevenalii, până cu 5 zile nainte de alegerile din comunele pentru a căror posturi recurg, au a-le înainta la subscrisulu în F.-Györös, p. u. Tenke.

Pentru comitetele parochiale.

Petru Serbu protopop inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii vacante învățăto-rești din comuna **Macea** protopresbiteratul Chișineu — se escrie concurs cu **termin de 30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani: 600 coroane. 2. Pentru conferință 20 coroane. 3. Pentru scripturistică 12 coroane. 4. Patru

metri lemne pe seama inv. 5. Dela mormântări mari unde va fi poftit 2 coroane, dela mici 1 cor. 6. Cortel liber în edificiul școlar, cu grădină de legume. Alesul învățător va avea să conducă strana fără alta remunerație.

Recursele ajustate cu documentele de cvalificațiune legală prescise, și cu declarațiune cu dreptul la cvinevenal după serviciul prestat eventual în altă comună, decână și-l compută, adresate comitetului parochial din Macea — au a subșterne până la terminul susindicat P. T. D-lui Dr. Ioan Trailescu protopresbiter în Chișineu — ear recurenții sunt avisați a se presenta în sf-ta biserică din Macea în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial ținută în 4 Iulie 1904 v.

Ioan Bomta,
președinte.

Ilie Pelheși,
notarul comitetului.

În conțelegere cu: *Dr. Ioan Trailescu,* ppresb.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător. la școala rom. gr. or. din comuna **Bulza**, ppresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu **termin de 30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente.

1) În bani gata: 293 cor. 2) 4 jugh. de pământ 3) 7 stângini de lemne, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ; 4) 70 măsuri de cucuruz în boambe; 5) Pentru conferințe 20 cor. 6) Pentru scripturistică 6 cor., 7) Cortel liber în edificiul școlar, cu grădină de legume.

Dela recurenți se recere: Cvalificațiunea învățăto-rească prescisa de legile în vigoare, și declarațiune relativă la timpul decând face pretensiune la cvinevenal. Pe lângă salarul aci specificat, alegândul învățător este obligat a purta și strana, și respective, oficiul de cantor la biserică fără alta remunerațiune.

Recurenții se avisează, ca cursele lor adresate comitetului parochial în Bulza, să le subștearnă P. O. D. Voicu Hamsea, ppresbiter în Lipova, (Lippa) până la terminul sus indicat, precum și a se presenta în sf-ta biserică din Bulza, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Bulza la 17/30 Iunie 1904.

Comitetul parochial

În conțelegere cu: *Voicu Hamsea* ppresbiter inspector școlar.

—□—

3=3

Se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunilor vacante învățăto-rești din ppresbiteratul Hăl-magiului cu terminul de alegere **30 de zile** dela prima publicare.

1-a *Aciuma* filia Poiana, emolumentele anuale: a) în bani gata 600 cor., b) 6 stângini de lemne, din care se încălzește și școala; c) pentru conferință 26 cor.; d) pentru scripturistică 12 cor.; cvartir și grădină.

2-a *Șoimuș-Buceava*, emolumentele anuale: a) în bani gata 250 cor.; b) 10 șinici grâu și cucuruz 110 cor.; c) 8 stângini de lemne din cari se încălzește și școala 96 cor.; d) cvartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni sunt avisați ca concursese provăzute cu documentele prescise prin lege și adresate comitetului parochial a le trimite ppresbiterului Ioan Groza în Hăl-magiu până la 14/27 August a. c.

Comitetele parochiale.

În conțelegere cu mine: *Ioan Groza* ppresb. și insp. șcl.

—□—

3—3

Pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. **Sentelec** inspectoratul Orăzii-Mari, se escrie concurs cu terminul de alegere pe **17/31 August a. c. 1904**

Emolumentele sunt: In bani numerari dela 95 numere de case câte 2 fl. 190 fl. 2) Dela 95 numere de case câte o jumătate măsură bucate 47 fl. 50 cr. 3) 16 jugere de pământ arator și fânaș 30 fl, 4) Lemne de încălzit 25 fl, 5) Venite cantorale 10 fl, 6) Cortel și intravilan școlar 15 fl, suma 317 fl, 50 cr. 632 coroane. Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului Organic și §-lui 6 art. XVIII din 1879 adresate comitetu-parochial din Sentelec și provăzute cu declarațiune că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător de când își formează pretensiune la cvinvenal, să se trimită subscrișului în Oradea-Mare până la 15/28 August a. c. Având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta în biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial

In conțelegere cu: *Toma Pacala* ppresb. insp. școlar
—□— 3—3

Pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din **Voivozi**, inspectoratul Orăzii-mari, se escrie concurs cu terminul de alegere pe **13/26 Aug. a. c.**

Emolumentele sunt: 1) In bani numerari 132 cor. 80 fil.; 2) Dela 83 numeri de case una vică bucate prețuind în 166 cor.; 3) 2 holde pământ și 186□ catastrale prețuind în 40 cor.; eară restul de 261 cor. și 20 fileri, eventual 461 cor. 20 fil., se-va câștiga dela stat afară de acestea, cortel cu grădină, precum și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului Organic și §-lui 6 art. XVIII. din 1879 și provăzute cu declarațiune, că pe baza serviciului neîntrerupt, ca învățător, de când își formează pretensiune la cvinvenal, adresate comitetului parochial din Voivozi, să se trimită subscrișului în Oradea-Mare până la 7/20 August a. c. 1904, având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta la biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: *Toma Pacala*, ppresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din **Dârnișoara**, inspectoratul Orăzii-Mari, se escrie concurs cu terminul de alegere pe **14/27 August a. c. 1904.**

Emolumentele sunt: In bani numerari 600 cor. 2) Cortel cu grădină, precum și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde 3) De lemne pentru încălzitul școalei se-va îngriji comuna.

Dacă aceasta stațiune se-va putea îndeplini cu învățător cvalificat, salarul de 600 cor. se-va putea întregi până la 800 cor. dela stat, de unde vor esopera și eventualele cvinvenale.

Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului Organic și §-lui 6 art. XVIII din 1879, și provăzute cu declarațiune, că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător de când își formează pretensiune la cvinvenal, adresate comitetului parochial din Dârnișoara să se trimită subscrișului în Oradea-mare până la **7/20 August 1904.** având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta la biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial

In conțelegere cu: *Toma Pacala*, ppresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din **Spurcani**, inspectoratul Orăzii-Mari, se escrie concurs cu termin de alegere pe **12/25 August a. c. 1904.**

Emolumentele sunt: In bani numerari 600 cor., afară de aceasta cortel cu grădină de legume, precum și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului Organic și §-lui XVIII din 1819, adresate comitetului parochial din Spurcani, și provăzute cu declarațiune, că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător, de când își formează pretensiunea la cvinvenal, să-se trimită subscrișului în Oradea-Mare până la 7/20 August a. c. 1904, având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta la biserica din loc, spre ași arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial

In conțelegere cu: *Toma Pacala* ppresb. insp. școlar

—□—

3—3

Se escrie concurs pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din comuna **Șiușturogiu** inspectoratul Orăzii-mari cu termin de alegere pe **14/27 August 1904.**

Emolumentele sunt: In bani numerari și clacă 108 cor. 2) Dela 80 numeri de casă câte una măsură bucate a 2 cor. = 160 cor. 3) Pământ arător și fânaș 7 jug. și competița de pășunat = 48 cor. 4) 2 orgii de lemne adusă acasă = 20 cor. 5) Pentru fie-care prunc deobligat la școală câte 1 cor. = 40 cor. De tot: 376 cor. Restul de 224 cor eventual 424 cor. se va câștiga dela stat, afară de acestea cortel cu grădină de legume, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate confor prescrișelor Statutului Organic și §lui 6 art. XVIII din 1879 adresate comitetului parochial din Șiușturogiu, și provăzute cu declarațiunea, că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător, de când își formează pretensiunea la cvinvenal să se trimită subscrișului în Oradea-mare până la 7/20 Aug. 1904 având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a se presenta la biserica din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: *Toma Pacala* ppresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din **Apateul** rom. inspectoratul Orăzii-mari, se escrie concurs cu termin de alegere pe **17/30 August 904.**

Emolumentele sunt: In bani numărari 600 cor. afară de aceasta cortel cu grădină de legume, precum și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde

Recursele ajustate conform prescrișelor Statutului Organic și §-lui 6 art. XVIII. din 1879 adresate comitetului parochial din Apateul român, și provezute cu declarațiune, că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător, de când își formează pretensiunea la cvinvenal, să se trimită subscrișului în Oradea-Mare până la 15/28 August a. c. 1904 având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta în biserica din loc, spre ași arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: *Toma Pacala* ppresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Se publică concurs pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresți următoare — din inspectoratul Orăzii-Mari — și anume:

1. *Fancica*, cu termin de alegere pe 10/23 Aug. 1904. Emolumentele sunt: 1. în bani 96 cor. 2. bucate 12 cubule = 96 cor. 3. Pământ arător și fânaj 10 jug. = 100 cor., 4 dreptul de pășunaat pentru 4 vite = 8 cor., de tot 300 cor., — afară de acestea cortel cu grădină și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

2. *Chiraleu*, cu venite: în bani 600 cor., cortel cu grădină și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde, — alegerea se va efectui în 10/23 August 1904.

3. *Varviz*, cu termin de alegere 13/26 Aug. 1904. Emolumentele sunt: 1. în bani 600 cor.; 2. bucate 70 măsuri = 140 cor.; 3. pământ 3 jug. = 40 cor., de tot 340 cor., afară de acestea cortel cu grădină și venitele cantorale dela funcțiuni.

4. *Iteu*, cu termin de alegere pe 11/24 August 1904. Emolumentele sunt: 1. în bani 70 cor.; 2. bucate 50 măsuri = 100 cor.; 3. pământ arător 14 jug. = 40 cor.; 4. un intravilan = 8 cor.; 5 lemne 3-a = 36 cor.; 6. zile de lucru cu plugul 8, iară cu mâna 14 = 24 cor. 40 fil.; 7. venite cantorale 14 cor., precum și cortel cu grădină. Venitele computabile sunt 292 cor. 40 fil.

5. *Chiribiș*, terminul de alegere în 11/24 August 1904. Emolumentele: 1. în bani 112 cor.; 2. bucate 10 cubule = 80 cor.; 3. pământ 7 jug. și pășunatul = 100 cor.; 4. un lemn mare din pădurea satului pentru învățator = 10 cor., de tot 302 cor., cortel cu grădină și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

6. *Bogeu*, cu termin de alegere pe 12/25 Aug. 1904. Emolumentele sunt: în bani și naturale 300 cor. cortel cu grădină și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

7. *Bucuroaie*, terminul de alegere în 19 August (1 Sept.) 1904. Emolumente în bani 600 cor. cortel cu grădină și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

8. *Cotiglet*, cu termin de alegere pe 19 August (1 Sept.) 1904. Emolumentele în bani 600 cor., cortel cu grădină și venitele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Dările publice le vor suporta cei aleși.

Dacă aceste stațiuni se vor putea îndeplini cu învățători evalificați, salarele se vor întregi, conform legii, la 600 eventual la 800 cor., prin ajutoare dela stat, de unde se vor esopera și eventualele cvincvenale.

Doritorii de a ocupa vre-o una dintre stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parochial și ajustate cu atestatele prescise și cu declarațiunea, că pe basa serviciului prestat eventual în alte parochii, de când își formează dreptul la cvincvenal? — vor avea a le așterne subscrisului în Oradea-mare până în 7/20 August a. c. având până la alegere a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf-ta biserică din comuna la care au recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: *Toma Paculă*, proto-po însp. școlar.

—□—

3—3

Pentru postul învățătoresc din comuna **S.-Petroasă**, ppresbiteratul Beiușului, conform decisului V. Consistor din 14/27 Iunie nr. 1265/3, se publică concurs cu termin de alegere pe 1/14 August, pe lângă salar de 600 cor., având comuna pentru învățator

evalificat, a cere pentru cvincvenale și ridicarea salarului la 800 cor., ajutor de stat.

Se notifică, că pentru suma de 600 cor. de present o parte în bani gata, parte din naturale, alegândul învățator fără a fi remunerat cu alta are a fi cantor la sf. biserică.

Deci doritorii de a ocupa acest post, până la 30 Iulie (2 Aug.) au a-și trimite petițiunile la adresa comitetului parochial, subscrisului ppresbiter și până la ziua alegerii a se presenta la sf. biserică din comună, pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântările bisericesti.

Dat în ședința comitetului parochial din comuna S.-Petroasă ținută la 29 Iunie 13 Iuliu 904.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: *Elia Moga*, ppresbiterul Beiușului.

—□—

3—3

Pentru stațiunea învățătorescă din comuna **Sitani**, ppresbiteratul Beiușului se publică concurs cu termin de alegere pe 6/19 August

Salarul împreună cu acest post este 616 cor., întregit la 800 cor., prin ajutor dela stat, pentru învățator evalificat și bun, având a fi și cantor.

Doritorii de a ocupa acest post, până la 5/18 August, au a-și trimite petițiunile adresate comitetului parochial, la oficiul ppresbiteral în Răbăgani, ear până la ziua alegerii, a se presenta la sf. biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în trebile bisericesti.

Dat în ședința comitetului parochial din comuna Sitani ținută la 27 Iunie (10 Iulie) 1904.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu *Elia Moga* ppresbiterul Beiușului.

—□—

3—3

Senegin contra tusei, răgușelei, durerii, de pept, ofteicii, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răceleur, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea, sgârăciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățarea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fil., și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morburi secrete 1 sticlă 2 cor.

Laxbenbons, Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai de cât să comandeze **Laxbenbons** zacharele purgative. plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Chimicale, drogoue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rom și altele. Tee russice, parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articole cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pecum și praf. Ori-ce fel de articol din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vă veți convinge.

5—10

Cornel Demeter.

apotecar în Békás-Megyér strada principală nr. 46 (lângă Budapesta)